

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompa Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona. Fél évre . . . 4 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petítor térfogata . . . 12 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni szíveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Jövedelemforrás a városnak.

Manapság, városunk fejlesztésének korában, a mikor az előrehaladott kultúra néha talán időelőtt végrehajtott követelményei rendkívüli kiadásokat rónak városunkra: lehetetlen meg nem ragadni és örömmel nem üdvözölni minden alkalmat, a mely a város számára új jövedelemforrásul kínálkozik.

Ilyen jövedelemforrás volna egy új monopólium, a mely még most a város számára megszerzhető, de ha az alkalmat elszalasztjuk, akkor talán örök időkre elvesz.

A belügyminisztériumban egy szabályrendelet készül a mozikról, a mely azokat megrendszabályozza és a számukat úgy korlátozza, hogy a jövőben 20000 emberre fognak egy mozit engedélyezni.

Több városban adtak ki a városok mozi engedélyeket s ezzel szemben nem kötötték ki maguknak azokat a nagy anyagi előnyöket, a melyek a mozi engedélyből a városra háríthatnak. Némely város már szabályrendeletet hozott a mozikra és bruttó bevételük 15—30 %-át a városi pénztár javára kötötte ki az engedélyezésnél.

Némely város maga állított fel mozit és a város szedi a jövedelmet. Hogy a mozi igen jó üzlet, arra példa Arad városa, a melynek egy vállalkozó évi 10000 koronát ajánlott az engedélyért; egy másik pedig azonnal 15000 koronás ajánlatot tett. A város pedig azonnal kivett a saját számára öt mozira szóló engedélyt és szabályrendeletet készít. Nálunk is évenként két-három mozi szerepel és ugyan látogatják.

Ennek a dolognak a pénzügyi jövedelmezőségén kívül más jó oldalai is lesznek. Így ugyanis megoldható lesz az állandó színház kérdése is ezzel kapcsolatban, pedig már évek óta vajódik Rimaszombatban ez a kérdés egy szinpártoló egyesület megalkotása alakjában. A mo-

zit úgy lehet felállítani, hogy az alkalmas helyiség legyen színháznak is, ellátva jó nézőtérrel és páholyokkal. Ezenkívül ha az engedély a város tulajdona, akkor a város befolyást gyakorolhat a dolog erkölcsi oldalára és a népnevelésnek ezt a manap fontos ágát kellőleg irányíthatja.

Nekünk színielőadásra vagy mozira alkalmas helyiségeink a városban nincsenek. A Hungária nagy terme csak szükségből felel meg és ugyis az „Ott-hon társaskör“ van benne. A polgári olvasókör terme sokszor szüknek bizonyult.

Hisszük, hogy városunk polgármestere, a ki minden jó ügy pártolásában elől jár és a kinek agilitása sok dolgot a kivétel útjára terelt; ezt a városra nézve kulturailag fontos és pénzügyileg hasznos dolgot is kellő méltánylásban részesíti.

A város jól teszi, ha rögtön mozi engedélyt — esetleg többes számban — vesz ki, mert a belügyminiszteri rendelet bármely napon megjelenhet s a rendelet már csak a megszerzett jogokat respektálja.

Erre vonatkozólag a „Városok Lapja“ a következő cikket hozta:

„A belügyminisztériumban szabályrendelet készül a mozikról s nem lehetetlen, hogy az rövid egy-két nap alatt napvilágot is lát. A rendelet szabályozni fogja a mozik számát s egyöntetűen országosan rendezi a mozikra vonatkozó összes kérdéseket. Kiszivárgó hírek szerint minden 20000 lélekszámra jövőben egy mozi-engedély lesz kiadható, a meglevő mozi-engedélyek épségben tartása mellett. Amely napon a belügyminiszter szabályrendelete megjelenik, óriási értéket, vagyont fog jelenteni egy-egy mozi-engedély.

A mozik ily módon való megrendszabályozását helytelennek, károsnak, fejlődésellenesnek és türehetetlennek tartjuk. Ha a köz érdekében, például ha a városok érdekében történnék a mozik megrendszabályozása, örömmel üdvözölnénk a tervet. De ez a megrendszabá-

lyozás csak a már mozi-engedélyvel bíró vagy jövőben ilyenhez jutó magánemberek érdekeit szolgálja. Más volna, ha egy olyan rendelet készülné, mely kimondaná, hogy az összes mozi-engedélyek a városok és községek kizárólagos tulajdonát képezik, melyekkel szabadon rendelkezhetnek s melyeket szabadon értékesíthetnek. A városok és nagy községi pótdóterhek alatt nyomorgó községek joggal elvárhatnák, hogy akkor, mikor a modern technika vívmányából új jövedelmi forrás nyílik meg, az ne a magánemberek javára, hanem a köz javára monopolizáltassék. A városok által könnyelműen kiadott mozi-engedélyek bármikor elvonhatók, a várost legfeljebb kártérítési kötelezettség terheli a mozi céljaira szolgáló épületekért, ha a város azokat meg nem váltja, vagy át nem veszi.

Köztudomásu, hogy Magyarországon minden jövedelmező üzlet vagy foglalkozás monopólium tárgya. Főlös és ijesztő számú monopólium van ebben az országban. Például senki sem tudná okát adni, hogy miért magánemberek monopóliuma a gyógyszerár s miért nem tétetett a városok kizárólagos tulajdonává? A moziknak városi monopóliumokká tételét a jövedelem szerzésén kívül igen fontos más okok is kívánatossá és egyenesen szükségessé teszik.

Kétségtelen ugyanis, hogy a modern technika egyik legnagyobb vívmánya a mozgófénykép s a mozgófényképek bemutatása egyrészt eléggé meg nem becsülhető eszköze a népkultúra terjesztésének, a tudományok népszerűsítésének, az olvasó és jó tömegszórakoztatásnak, másrészt azonban súlyos veszedelmeket rejthet magában, ha a tömegek fantáziáját, érzékeit — alacsony ösztönökre számítva — beteges irányban ingerli.

Különösen súlyosak lehetnek ezek a bajok a gyermekkorra, tehát a legjobban befolyásolható korra nézve. Amilyen áldást teljesíthet pedagógiai szempontból is

Órát-, : Ékszert-, : Kerékpárt-,

jót.

szépet

és

olcsón

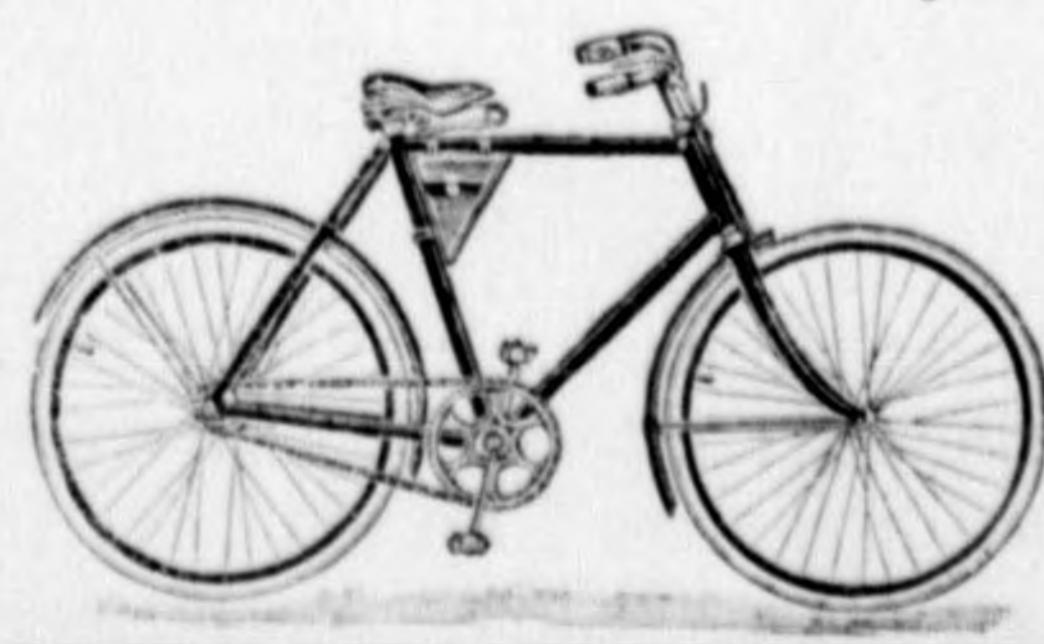
Valaszky Rezső

óra- és ékszer üzletében szerezhet be
RIMASZOMBATBAN.

Megbízható óra- és ékszer-javító műhely!

Óra javításokhoz 1 évi jótállás!

VÉSÉSEK karika gyűrűbe és dísztárgyakba **INGYEN!**

a mozgókép-színház, a játszva tanítás, kellemes szórakoztatás, a gyermeki kedély felfrissítése szolgálatában, épp oly rombolólag hathat a gyermekek erkölcsére, értelmi fejlődésére, egészségére, idegéletére, ha a mutatvány túllép bizonyos határokat. Minthogy pedig ma a magánvállalkozás kezében gyermekelőadások, legalább olyanok, amelyek szakavatott férfiak által megválogatott műsorral adatnának, egyáltalában nincsenek, a gyermekek ma nagy számmal látogatnak olyan előadásokat, melyek nem nekik valók s melynek káros hatásait nem egy városban lehet már tapasztalni. Külföldön már régebben felismerték, hogy a mozik magánvállalkozásban káros hatásokat és eredményeket is idéznek elő. Ezért Németországban alaposan megrendszabályozták már a mozikat. Jövedelmük, illetve bruttó bevételük egy tekintélyes százaléka a várost illeti, kötelesek ingyenes és gyermekelőadásokat rendezni s a gyermekek a mozikat csak felnőttek kíséretében látogathatják.

A magánvállalkozás prédájául kiszolgáltatott mozi nem egy esetben, hanem az esetek százaiban volt nálunk már romboló hatással a gyermekek erkölcsi életére. Ezt a hatóság sem gyermekvédelmi, sem pedagógiai szempontból nem nézheti tovább tétlenül. Ezen a bajokon azonban nem fog segíteni az, ha a mozik száma szigorúan korlátozzatik és azoknak a boldog engedélyeseknek monopoliumává tétetik, kik siettek az engedélyeket jókor megszerezni. A magánvállalkozás csak az egyéni hasznot nézi s neki mindegy, ha a gyermekek erkölcsi életének romjain keresztül jut is a haszonhoz.

Mig a mozik magánosok kezében maradnak, semmiféle óvintézkedés vagy rendszabály nem lesz elegendő, hogy az egyéni haszonra törekvő és minden fillér bevételt elesipni akaró szándék mellett a gyermekek a mozi káros hatásaitól megóvhatók legyenek. Ezt csak akkor lehetne elérni, ha a mozik mint a népkultúra

eszközei városi monopoliumok lehetnének. A város tulajdonát képező hatósági mozinak más céljai is lesznek, nemcsak a minél nagyobb haszonra való törekvés. A városi mozi a szórakoztató látványosságok mellé a tudományos ismeretek népszerű terjesztését is feladatul tűzheti ki. Alig van a tudománynak olyan ajtója, hová a kinematografia be nem kopogtatott volna. A mozgókép ma már nemcsak szórakoztató eszköz s ha magánvállalkozások kezében nem volna, bizony nagy kulturális cél is szolgálhatna. Ma a szórakoztató s sokszor demoralizáló hatással járó képek messze túlhaladják a tanulságos képeket s a városi moziknak éppen az lenne a feladata, hogy ez utóbbiak szaporítsák, fejlesszék, a város lakosságát s a munkás-osztályt élvezetes, nemesítő szórakoztatáshoz juttassák. Lehet-e a magánvállalkozásban levő moziknak napról-napra előírni, hogy a szórakoztató képek mellett tanulságos, a tudományos ismereteket terjesztő műsorokat állítsanak össze? Van-e a hatóságnak arra ideje és alkalmja, hogy ezt ellenőrizze? Kétségtelen, hogy a hatóságoktól ezt követelni lehetetlenség. Nincs tehát más mód, mint a népkultúra hatalmas terjesztőit városi monopoliummá kell tenni, hisszük, hogy a belügyminiszterium is erre az álláspontra fog helyezkedni s ha már monopoliumot csinál a moziból, ezt nem a magánfelek érdekében fogja tenni, hanem a köz javára és a kultúra szolgálatára.

A mi hiányzik.

Igy nyáron szeret az ember egy kissé kimenni a városból és frissebb, szabadabb levegőt szívn. De nemcsak nyáron, hanem tavasszal és ősszel is szívesen megteszi azt a szegény szobába zárt ember, ha van hova mennie.

Hiszen kimenni lehet, azt megtehetjük szabadon, ha az óriási sár engedi. Ezt a szabadságunkat nem gátolja senki tavasszal és ősszel. Másként van ez azonban nyáron. Akkor letaposunk a fűvet, ezt pedig letaposni nem szabad, mert az kell a marhának, lónak.

Völgyek ölében, kalászos sikon
Gyárkémény nyúlik: kereszt a síron.
Hol eltemetve még élő árnyak
Elkárhozottan, bolyongva járnak.

Valaha régen duzzadó karral
Szabad mezőben az ajkán dallal:
Úgy élt e nép ott, hol most a gyárban
Sorvad betörve korszült igában.

Kaszája csendült, kapája pendült,
Lába elébe dús arany mag dült.
S ma a föld olyan, mint idegennek.
Behorpadt mellél csak mennek, mennek . . .

. . . Délibáb úszik, napsugár tánczol
S nincs, a ki áldja mély barázdából.
Ki rajta élt halt: a föld magyarja,
Dübörgő gyárak sorvadó rabja.

Telek A. Sándor.

Régi orvosok Rimaszombatban.

— A „GÖMÖR-KISHONT” eredeti tárczája. —

Hogy a doctorok az általuk kezelt betegekről diagnósiszt irtak — igen természetes azonban, hogy a beteg mondjon véleményt a maga orvosáról: az legalább is szokatlan dolog.

Előttem a legrégebb orvos Rimaszombat városából az a *Dechy* Sámuel tábori felcsér volt, a ki mint író és szerkesztő Bécsben élt, magának és szülővárosának hirt-nevet szerszett és a ki személyesen hozta ide II. József császárt, mikor a reformátusok maguknak templomot építettek.

Igy azután az utakra vagyunk utalva. Az utakon pedig tavasszal és később ősszel megjárja a dolog, de nyáron, hej de nyáron! A sütőkemence forrósága semmi ahhoz a hőséghez képest, a mit ezeken az utcákon végig kell szenvednünk. De ez még nem minden. A pokolbeli manók még más szenvedést is eszeltek ki ezenkívül, mert a főbb utakon sok kocsis jár és iszonyu port vernek. Igy azután hőség és por kettős kinszenvedést okoznak a városból kiránduló szerencsétlennek, a ki a falak közül ki akar szabadulni.

Pedig valamivel távolabb, ugy fél—egy órányira vannak Rimaszombatnak szép helyei, olyan szépek, hogy más városnak is becsületére valónának. Hej, de nyáron igen drágán kell megszereznünk azt a kis üdülést, a mit odakinn nyerhetünk, mert az égő, szem- és tüdőrontó nyelkokon kell átvádolnunk, míg oda kijuthatunk.

Nincs mindenkinek módjában, sőt nagyon kevés embernek jutott ki, hogy befogassa Jánossal a lovakat és kocsin mehessen az erdőbe vagy más szép helyre: hiába mondja a hanyag diákok régi nótája:

„Sok van, ki üvegbeszegett kocsin ül,
Nem tud pedig egyik is ám görögül,
Nem hallgatott hagymaszagu szavakat,
Mégis szerzett szép hintót és lovakat.”

Azt hiszem, többen vagyunk a görögöt tanult emberek soraiból, a kiknek nincsen lovunk és hintónk és csak az apostolok lovain (per pedes apostolorum) járunk az életben. Igy hát mi vagyunk a többség, reánk is illik adni valamit, mert ha az erszényünk üres is, de a fejünk telve van tudással és gonddal s ez nagyon lehoz a földre, ha ki nem szellőztethetjük.

Hát nekünk bizony sokunknak egy kis jó séta, kirándulás nagyon elkelne így nyáron. Nincsen „Sitzfleischunk”, hogy órákhosszat az ördög 32 levelű bibliáját forgassuk vagy valahova beüljünk mindennap látott emberekkel beszélgetni. Szóval egy kissé távolabb is szeretnénk valamit az Isten szabad egéből és természetéből magunkba szívni, nemcsak itt a falak között!

De hát vezet-e valahová Rimaszombatból igazi sétaut? hacsak az egy temetőt nem számítjuk, de onnan is kivágták az árnyatadó fáknak javarészét, úgy hogy unokáink áldják majd az új ültetők emlékét. A temetőn keresztül is dülböt vezet, a teherkocsik „alapos” nyomaival, a temető külső része pedig még annak születésére látszik várni, a ki a meglevő ut folytatását árnyas fákkal végigszegje.

De hát a temető tulajdonképpen ugy sem sétahelynek való, ámbár a ki halottait látogatja, az is szívesebben elmélkedik árnyas fák alatt, mint az égető napsugárban.

Az a jeles főphysicus, a ki Bél Mátyásnak Gömörvármegye ismertetéséhez az adatokat gyűjtögette: *bácsmegyei* volt; de a ki minden valószínűség szerint Rozsnyón vagy Pelsüczön lakott; míg ellenben *Madách* élt köztünk s a mostani Széchenyi-kert nyugati részében olyan botanicus-kertet rendezett be, a melynek emléket még ötven-hatvan évvel ezelőtt is kegyelettel emlegettük.

Hálás emlékek hoztuk szóba egy alkalommal *Tóth-Pápay* Jánost is.

E sorok íróját *Lengyel* Ferenczen kívül talán valamennyi rimaszombati orvos kezelte; hogy minő sikerrel? az bizonyítja legjobban, hogy Istennek hála elég magas kort élt el, pedig mint otthon rebesgették „a harangozó-pénzt folyton az orrába hordozta.”

Hogy a derék és minden tekintetben kiváló dr. *Paczek* Móricz, mikor és hogyan került Rimaszombatba? segédkönyvek nélkül bajosan tudnám megállapítani: Rigó-leány volt a felesége, tekintélyes kinézésű, szigoru modoru, de szerencsés kezű orvosnak tartották.

Nem emlékszem a dr. *Csesznok* Pál diplomájának a kihirdetésére sem; csak azt tudom, hogy minő boldog volt az édes anyja, mikor fiát mint keresett orvost emlegették; tudom, hogy az első nejét korán elveszítette és láttam mikor a másodikat, a ki Cserny-leány volt, a saját szép kőházába elhelyezte.

Engem többnyire a kissé fátyolozott hangu dr. *Csesznok* gyógyított; azt lehet mondani, hogy állandóan a váltóláz vagy a hideglelés ellen. Az édes apám akkor még nem foglalkozott ennek

TÁRCZA.

Öreg diófa az udvaron.

Öreg diófa az udvaron,
Dereka görnyedt, arca sárga . . .
Felkőhög olykor görhes mélyen:
Őszi szél fújja, hideg rázza.

Csendben haldoklik. Mégis néha
Megrázza zúgva vénhedt magát;
Koszorús fejét bólogatva
Zörögve súgja hattyúdallát.

Száz tavasz nyomja hajlott vállát.
Derűt és borút látott bőven.
— Száz tavasz után csendes múltás
Örökálomra elmenőben . . .!

Lenne csak nekem egy tavaszom,
Mit nem zavar meg barna ború . . .
Múltam és jövőm adnám érte
S nem lennék múltán bús, szomorú.

Mennek a gyárba.

Délibáb úszik, napsugár tánczol,
Gyár kürtje túlköl valahol távol.
Valahol távol, valahol messze,
Hívó parancsát hosszan eresztve.

Behorpadt mellü emberek mennek . . .
Útjokon szerte ekék hevernek.
Rozsda belepte, rozsda takarja . . .
Hasztalan várja róna ugarja.

Hajdan a Szabadka felé vezető uton volt legalább olyan, a milyen allée, de mióta teknőket csináltak a hatalmas nyárfákból, azóta ültettek gyümölcsfát, vadgesztenyét, végre a szegény akác állotta ki annyira-mennyire a mi népünk fapasztító hajlamait.

„Szép ország volna ez a Magyarország, de ezek a bolond magyarok minden fát kipusztítanak.“ Így nyilatkozott hajdan egy török basa a mi hazánkról.

Ha Rimaszombat magyarsága egyébről nem tűnnék szemünkbe, ugy ez a fapasztító hajlam bőven elárulna bennünket.

Azt mondják, a német világban a piacztér szép park volt, de a fát kipusztították Góg és Magóg rimaparti népei. Nem beszélhetünk róluk másként, mert a hazafiságot okosabb dologban is lehet keresni, mint a német által ültetett fák kiirtásában.

Hátha szomorú sorsa valakit arra indit, hogy a városkert árnyas fái alatt keressen rövid üdülést? az is jól megszenved érte! A Deák Ferencz-utcán, a Kossuth-utcán, Losonczy-utcán éven egy esik egy-egy végigmenés így nyáron, mint a Szahara sivatagon. Eszünkbe jut jó Arany János Toldyjának bevezetése:

„Ég a napmelegtől a kopár szik sarja,
Tikkadt szécskenyáják legelésznek rajta,
Nincs egy árva fűszál a torsi közt kelőben . . .“

Irtóztos kopárság és irtóztos szaharai por, a melyen lehetne egy kis öntözéssel egy naponként egy kicsit segíteni, de mikor még nincs készen a rimaszombati vízvezeték.

Avval vigasztaljuk magunkat, hogy majd jobb lesz jövőre!

Ha széttekintünk erősen haladó városunkon, ezeket a nagyon is érezhető hiányokat sajnos tapasztaljuk. Koparak, fátlanok az utcák és nyáron sem öntözik föl a por ellen.

Ha távolabbra akarunk menni, nincsenek olyan sétautjaink, a milyenek más városok, sőt falvak határain is gyakran találhatók és a milyeneket egy kis jóakarattal, kevés költséggel könnyű volna létesíteni, ha mással nem, a sokat kiálló és használható fáju akáczfával.

Ilyen két vagy négy soros sétautakat képzeljünk el a szabadkai erdő felé, Tamásfalván át a nagyerdő felé, Kurincz felé, Jánosi felé, Pokoragy felé, Cserencsény felé, a Szőlőhegyek felé stb.

Milyen kellemes volna akkor Rimaszombat városában tartózkodni? Hogy sétálhatnánk az árnyas utakon szép helyekre? Hogy ülhetnénk le pihenni a sétautak padjain?

Micsoda más szint adna ez a városnak? Nem mondanák róla, hogy itt se szőlő nincs, mint az

Alföldön és a dombvidéken, se az a kellemes fás vidék, a mi az igazi felföldön! Nem mondanák elkeseredve, hogy itt se igazi buza, se gyümölcs, se szőlő; nincs itt más, csak krumpli! Hogy ezt a sokszor hangzó keserű vádat elkerüljük, tegyük kellemessé az itt tartózkodást. Alakítsunk szépítő egyesületet, de ne bizzuk az ügyek vezetését fáradt emberekre, a kik szívesebben ülnek a falak közt, hanem keressünk olyanokat, a kik maguk is ott kinn szeretnek járni, azok szívesebben utána néznek az ilyen dolgoknak. Ugy hisszük, hogy a Kárpát-egyesület Gömöri osztálya is szívesen elvállalja a sétautak gondozását, ha a város anyagot és munkaerőt ad hozzá.

Igy pár évtized alatt meglesz, a mi hiányzik: Rimaszombat szép környéke nyári üdülők paradicsoma lehet. X

Értesítők és évkönyvek.

A rimaszombati egy. prot. főgimnázium értesítője. Közli dr. Veress Samu igazgató. Igazgatói jelentés gyanánt az évről beszéd szolgál, a mely az iskolai év változatos eseményeire ki terjeszkedvén, meleg szavakkal elbucsztatja Bodor István tanárt, a ki 43 esztendő munkálkodott nagy buzgalommal a középiskolai tanítás terén. A tanulmányi kirándulásokról Horváth Zoltán tesz jelentést; volt az idén 3 nagyobb és 11 kisebb kirándulás. A tanári testületnek 15 rendes tagja, továbbá gyakorló tanára, iskolaorvosa, hitoktatói és ének- s zenevezetői vannak. A végzett anyag részletes elsorolása után az ifjúsági körök és egyesületek működéséről számol be. A Tompa önképzőkör dr. Veress Samu, a Pósa kör dr. Wallentinyi Dezső vezetése alatt állott. A Bethlen Gábor és Thököly Imre körök a vallásos buzgalom emelésére állottak fenn Czinke István és Gyürky Pál vallás tanárok vezetésével. Az ifjúsági dalkört és zenekart Pásztori Gyula vezette. A tornakör Sz. Benedek Gyula tornatanár elnöke alatt állott. A sakk- és olvasókör elnöke Kerekes Dezső, a gyámintézeté dr. Wallentinyi Dezső. A könyvtárak és szertárak legfőbbnyire szép gyarapodást mutatnak föl. Számos ösztöndíj és jutalom állott a jó előmeneteli tanulók ösztönzésére. Az ifjúság névsora mellett csak az általános osztályzat feltüntetését látjuk. Volt 375 rendes és 7 magántanuló. A statisztikai adatok után a tápintézetéről tesz jelentést Horváth Zoltán gondnok, az idén 103 tanulót élelmeztek, ezek közül 23 egész vagy részleges díjelendést nyert. A jövő évre szóló tudnivalókkal s a használandó könyvek jegyzékével zárul az értesítő.

No hallja — mondta erre dr. Richter Dániel — az orvos soha se jövedelgessen. Igaz is; mert hányszor ballag egész nyugodtan haza és ime utánna szalad a cseléd és megállítja és ő abban a hiszembben, hogy a paciense jobban van, megáll s hirül hozzák, hogy a kit kezelt hát meghalt!

Hummillimus servus!

1867-ben a természetvizsgálók XII. vándorgyűlése valóságos esemény számba ment az én kedves szülővárosomban; de hát akkor is inkább a dr. Arányi mókáin s a dr. Wenzel Gusztáv archaeologiai elmefuttatásain gyönyörködtem.

Az én gyermekkoromban, ha a beteg nagy veszedelemben forgott, hát a hozzátartozói a rudnói paphoz jártak; a kiknek pedig erre költségük nem volt, hát a Nagy János timár-legényét hívták, a ki állítólag különb orvos volt, mint a rimaszombati doctorok együttvéve.

Ebben az időben történt, hogy a Samarjay János szakácsnéja vízibetegségbe esett vagy legalább ez ellen gyógyították; mikor aztán a leány sehogy se gyógyult, próba képen megkérdezték a varga legényt, a ki constatólta, hogy a diagnózis nem jó, nincs a leánynak semmi baja, hanem tessék hamar Goldnéért elküldeni, a ki bába és a vejénél tartózkodik Meyer szobafestőnél, a Sodoma hidja mellett.

Mikor aztán a leány a kis gyermeket a világra hozta, Török Bálint, a varga legényt a szolgabírói hivatalba hívatta és ott Keresztessy úgy ütötte pofon, hogy a szomszéd asszonynak, Méhi Máriának a kőfala tartotta meg a fejét s a város területéről kitiltották.

Sebészettel különösen Szűcs András foglal-

A kassai m. kir. áll. felső ipariskola értesítője. Közli Hinsenkamp Bernát kir. tanácsos, igazgató. A belső oldalon az iskola izléses képét látjuk. Ezután Waller Reinhold elhunyt tanár nekrológia következik, majd a negyven éves fennállás alkalmából néhány sort szentel az iskola alapítója: Szakkay József emlékének. Az iskola történetéről olvasunk fontosabb adatokat. Az intézet személyzete az igazgatón kívül 11 rendes tanárból, iskolaorvosból, művezetőkből, előmunkásokból, bejáró oktatókból, laboránsokból és szolgákból áll. A múlt nyáron 22 növendék tanulmányuton járt Boszniában. A rendes tanulókat 3 évfolyamra osztották, számuk volt 184. A kath. növendékek vallási gyakorlatáról Fischer Colbrie Ágoston dr. kassai megyéspüspök személyesen gondoskodott. A növendékek közt Gömörmegyéből 7 került az intézetbe. Az intézet a rendes tanításon kívül 13 külön tanfolyamot rendezett, volt önképzőkör, önszervező egyesülete. A külön tanfolyamokról az igazgatóság a vidéki lapok útján is értesíti az érdeklődőket.

*

A Gömör- és Kishontvármegyei magyar köznevelési egyesület évkönyvét összeállította Váry János titkár. A tisztikar és a választmány tagjainak elősorolása után a f. évi május 30-ikán tartott közgyűlés jegyzőkönyvét olvassuk. Fáy Gyula elnök az egyesület célját körvonalozván, azt a kisdetek helyes irányu nevelésén kívül főleg a hazafias érzés fölkeltésében és ápolásában látja. Ezután Váry János titkár számol be tartalmas és részletes jelentésben az egyesület múlt évi működéséről. Az egyesület 8 óvodát tartott fenn nemzetiségi vidéken 333 növendéssel és 5 menedékhelyet 206 gyermekkel. Az egyesületnek 3 köre van: a rimaszombati, a melyről még Molnár József, azóta jobblétre szenderült buzgó elnök küldött jelentést, továbbá a nyustyai dr. Szelényi Jenő és Kolbenheyer József vezetésével s a garami kör, a melynek vezetését Schröder Gyula távozásával Galotti Miksa vállalta el. Pogány István kir. tanfelügyelő jelentése alapján államségélyt kérnek az egyesületi óvónók fizetésének kiegészítésére. A rimaszombati kör vezetésére Czinke István rejt. lelkész kérték föl. Az egyesület alapítványainak összege 210,031 kor. 35 fillér. A tagok névsorával záródik a jelentés.

Széljegyzetek.

Minden embernek van több-kevesebb dolga és találkozása a könyvekkel. Kezdve a falusi olvasón, a kinek még ma is talán egyetlen

kozott, a csizmadia czéhnek jóra való atyames-tere.

Egyszer a Mikó István szűcs mester inasa Angyal János betegedett meg, a kinek a nyaka úgy kiment a helyéből, hogy a kapunkon úgy közeledett a lakásunkba, hogy visszafelé haladt s az édes anyám majd kétségbe esett, mikor ezt a csudát meglátta.

A gubáját akarta a nyakából kifordítani, mikor a szérün hált s a csurapójával a nyakát is kifordította; mert a mestergerendára egy egér szaladt s ő ettől ijedt meg.

Uram fia! ezt a bánhorváti fiut ugy gyógyította meg Szűcs András, hogy egy kerek székre állította s a lábsziját a nyakára kötötte és mikor a gyerek a mestergerendáról lógott, hát kirugta alula a kerek széket s a nyaka csigolyája szerencsésen a helyére ugrott.

Mikor én ezt egyszer egy budapesti rendőr orvosnak elbeszéltem, hát képtelenségnek tartotta, hogy ez az eset megtörtént volna, mert a kit felakasztanak, hát a halálfia, még ha Angyal Jánosnak hívták is!

Én emlékszem, hogy ezt a fiut, mikor felszabadult, besorozták vasas németnek és mind a nyolcz esztendő szolgálta.

Az édes apám pedig nem szólt róla se Török Bálintnak, se Keresztessynek, hanem szépen elhallgatott s a nép titokban továbbra is járt a Szűcs András műhelyébe, a ki nem faragott rimeket mint Hans Sachs; de segített az embereknek élni, a hatóság tilalma ellenére is.

Én meg iddogáltam a keserű izlandi zuzmót tovább!

Id. F. I.

a betegségnek a kuruzslásával; utóbb azonban oly sikerrel gyógyította azt, hogy Salgó-Tarjánban a nép azt híresztelte róla, miszerint arra, a kire haragszik, hát rá is küldi a hideglelést!

A magyar szabadságharc után, mikor nekünk is gazdálkodnunk kellett az orvosoknak fizetendő tiszteletdíjak kifizetésében, hát Perjessyt hívtuk, a ki aztán lép- és májdaganattal ijesztgetett bennünket s a legkedvesebb eledelek élvezetétől tiltott el engem; és hogy a legdrasztikusabb gyógyszereket megkedveltesse velem, hát folyton játékkártyával kedveskedett, de biz' én annyira nem tudok játszani ma sem, hogy még a kártyaszemeket is alig tudom megkülönböztetni; így történt azután, hogy a káplán ur: Schlosserik József, a ki megsajnálta és constatólta, hogy nem kell a betegnek egyebet adni, mint frissen fejt tejet, meg aztán néha „izlandi zuzmót“ herba theának.

Erre azután mindannyian beláttuk, hogy egyáltalában nem lett volna annyi beteg a városban, ha nem lett volna olyan nagy divatban az agyon-étezés és az agyon-ítatás! Gazdálkodni kell mindennel, még a vendégszeretettel is!!

Bezzeg, nem is ettem meg utóbb se azt a tömérdek pogácsát meg mákos patkót, a mit Rimaszombatból idegenbe utánam küldöztek, hanem kiosztogattam a telhetetlenek és a szűkölködők között.

E szerint tehát quittek lettünk!

Mikor egyszer súlyos betegségbe estem, mellhártyagyulladás gyötört, hát dr. Paczek Móricz egy nagy flastromot ragasztott a mellemre s mikor jobban lettem, hát megjövedölte, hogy soha se lesz belőlem katona.

szellemi tápláléka a kalendárium, melyet Petőfi hasonlata szerint „mint számár a gazt, zabálja,” fel, egészen a professzionista könyvirók kasztjái, a kik éppen foglalkozásukból, a könyvcsinálásból kifolyólag benne élnek ebben az ideáktól és kigondolt, meg átélt drámáktól terhes levegőben, a hol az igazán szép művek teremnek, és így szinte szerves összetűgésben vannak az új és legújabb könyvtermékekkel.

Ennek a két szélső típusnak közötté áll azután a könyvolvasók rengeteg (vagy nem is olyan rengeteg) tömege, a melyeknek nincs más feladata, mint a készen előhozott, eredeti vagy fordított munkát végigolvasni.

Am ha azt keressük, hogy a könyvolvasókat mi viszi rá néhány vagy igen sok könyvnek az elolvasására és a kiokoskodott feleletet összehasonlítjuk a könyvolvasás eredeti és egyetlen voltaképeni céljával, az esztétikai, tehát minden érdek nélküli élvezet megszerzésével, elég szomorú eredményre jutunk.

Mert ha felállítjuk azt a meghatározást, hogy igazi könyvolvasó az, a ki minden érdek beleszólása nélkül, pusztán a kínálkozó esztétikai élvezet reményében olvassa végig a könyvet, elesüggestően megcsappan a könyvolvasók száma, mert csak egy nagyon kis hányada marad meg a fenti meghatározás szerinti, tehát ideális könyvolvasónak.

Nagyon kevesen vannak, a kik azért ássák keresztül magukat egy könyvön, mert olvasás közben úgy érzik, hogy sokkal közelebb jut hozzájuk a könyvet megteremtő hatalmas elme, és hogy a könyv feljebb huzza őket a piszkos és kicsinyes napi gondokból egy tisztább és felsőbbrendű világba, a hol az értéket nem az arany, hanem az aranynál is ritkább és drágább igazi *genie* teszi; kevesen vannak, a kik azon tudnak ujjongani, hogy maguk mellé és magukba kényszerítették azt a teremtő képzeletet, a melyeknek egy közprédává tett kincse a kézben tartott könyv; *kevesen szeretik és olvassák a könyvet magáért a könyvért.*

Eloolvassák a könyvet *muszájból*. Minden esztendő könyvpiacának van egy néhány könyve, a melyik többé kevésbé becsületes eszközökkel feltűnést csinál. Erről a könyvről beszélnek, ennek a meséje vagy drámai fordulata, vagy egy-egy élesen rajzolt alakja egy időre beszédtemává válik és sűrűn emlegetik társaságban, zsurokon és estélyeken. Természetes, hogy minden ember, a ki ezeken a helyeken megfordul, lehetőleg szeretné megőrizni magát azoktól a nagyon kellemetlen kis epizódoktól, mikor hozzáfordul valaki és nagyon nyájasan azt kérdezi, hogy „olvasta a Wedekind legújabb drámáját?"; amire ő nagyon savanyu mosollyal, szinte bocsánatkérően azt kénytelen mondani, hogy „nem, még nem olvastam.” Aki átélt már ilyen kis incidenst, az tudja, hogy mennyire kellemetlen és megérti, hogy az a boldogtalan, aki az ilyeneknek ki van téve, inkább megvásárolja és beveszi azt a divatos könyvet, daczára annak, hogy megvan győződve annak az értéktelen voltáról és tudja, hogy két hónap múlva a kutyája sem emlegeti többé. Olvassa, mert *érdekből muszáj!*

Van egy könyvdivat, amelyik örök. Volt mindig és lesz addig, amíg könyveket irnak és olvasnak. Ez a divat, a *pikanteriák* kedvelésének a divatja. Kisebb adagban úgy hívják ezt, hogy *finom pikanteria*, nagyobb adagban pedig sokkal egyszerűbben és őszintébben *erotikumnak* mondják. Létezősülségét és nagy kedveltségét a minden emberben meglévő ősi és az alaptermészetben gyökerező, tehát kiüríthatatlan *erotikus hajlam* magyarázza, amelyiket csak megfékezni tud a szemérem, a nevelés, a morál és talán a vallás, de elfojtani semmi sem tudja soha. Ez teszi érthetővé, hogy minden erotikus tárgy könyv, legyen az más szempontból a legsilányabb fércmunka, mindig kelendőségnek fog örvendeni és hogy minden könyvadás és könyvkiadó tanuságot tehet róla, hogy a Max Kahlenberg „Habkissasszony”-ából, meg az Armand Duval-féle „Párisi történetek”-ből husz harmincz kötetet visznek el addig, míg Cholnoky Viktor vagy Kóbor Tamás novelláiból egy-két kötetet.

Oktalanság volna azzal biztatni magunkat, hogy ez valaha másként is lesz, mert nem lesz másként soha.

Ezek voltak a mondanivalók a divatos könyvekről és a könyvdivatokról. Az abszolút becsü-

és évszázadok átélésére megírt könyvek rendszerint nem divatosak. A bennük lerakott rengeteg érték, emberismeret, élettapasztalat lehetlenné teszi a felületes átfutását a könyveknek, a belemélyedő olvasás pedig nem kenyeré a divatot hajszólo olvasónak. Minden kornak a nagy írója tudatában volt ennek. *Henry Beyle*, aki a regényeit *Stendhal* néven írta és akinek a világirodalom a „*Rouge et Noir*”-t és a „*Psychologie de l'Amour*”-t köszönheti, még életében azt mondta, hogy az ő írásait majd halála után ötven évvel kezdik olvasni. Hogy mennyire igaza volt, azt felesleges bizonyítani.

És ez a legjobb megkülönböztetés a divatos és az abszolút becsü munkák közt. A divatos könyvek hőse addig áll előtérben, míg az írója előtérben áll, azután elvész: az abszolút becsü munkákban pedig az írójuk *teremtő genieje* él örökké.

Bernstein drámái vagy a Karin Michaelis asszony regényei addig élnek, míg a szerzőjük vagy még addig sem, de a múlt század abszolút becsü regény és drámahősei, Copperfield Dávid, Faust, Falstaff, Hamlet, Gautier Margit és a többiek még ma is jó ismerősei minden igazi könyvolvasónak.

Vármegyei rendkívüli közgyűlés.

A „Hivatalos Lap” július hó 27-én megjelent rendkívüli száma az alábbi meghívót közli:

„Az általános vasuti vámszedési jog gyakorlata tárgyában hozandó közgyűlési határozat, valamint a gyámpénztári tőkéknek a már engedélyezett összegben felüli 400000 korona erejéig a pénzügyminiszternek való elhelyezése iránt névszerinti szavazással hozandó határozat céljából; ugyszintén egyes halasztást nem tűrő ügyeknek elintézése végett, melyek a később általam kibocsátandó tárgysorozatban felsorolva lesznek, *rendkívüli közgyűlés* megtartása válván szükségessé, — ezen rendkívüli közgyűlés határidejét Főispán ur Óméltóságával egyetértve az 1886. évi XXI. t.-cz. 46. §-a értelmében *folgó évi augusztus hó 6-ik* (hatodik) napjának d. e. 10 órájára Rimaszombatba, a vármegyei székház nagytermébe ezennel kitűzöm s hivatalból tisztelettel felkérem a vármegyei bizottság mélyen tisztelt tagjait, hogy ezen közgyűlésen megjelenni és a tanácskozásban részt venni szíveskedjenek.

Rimaszombat, 1912. július 26.

Lukács, alispán.”

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni szíveskedjenek.

a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala

Személyi hírek. Balás Lajos megyés püspök tegnap d. u. autón ide érkezett és innen Széman Endre prépost plebános társaságában *Susányba* kocsizott, hogy ott a mai napon az újonnan épült róm. kath. templomot felszentelje.

Bornemisza László főispán tegnap *Kistályára* utazott rokona: *Török István* ottan elhunyt r. kath. plebános temetésére.

Lukács Géza alispán, a vasuti állomásokra vezető utak vámkérdésében vidéken tárgyal.

Kolbay Sándor kir. törvényszéki elnök, a jövő hó 1-én kezd meg rendes szabadságidejét. Távolléte alatt *Cseh* István kir. táblabíró vezeti a törvényszéket.

Kubinyi Ferencz vármegyei főügyész több hétre Stoósz fürdőbe utazott családjával.

Dr. *Mészáros* István kir. ügyész, a jövő hó 1-én veszi át szabadsága után a kir. ügyészség vezetését *Penyigey* Lajos kir. ügyésztől, ki már véglegesen Miskolczra távozik. A jeles és humanus ügyész távozását úgy a bíróság, valamint vármegyénk közönsége nagyon sajnálja.

Dr. *Meskó* Miklós várm. főorvos már hazakeresztett vidéki vizsgálatairól s átvette hivatala vezetését.

Langyel György nyug. járásbíró és *Mari-kovszky* Géza nyug. Coburg hercegi főintéző pár hétre kúrára, a nevezetessé vált Lévárt-fürdőre távoztak.

Szabó Károly pénzügyminiszteri osztálytanácsos pár nap óta városunkban időzik és a kir. pénzügyigazgatóságnál rendszeres ügyviteli vizsgálatot tart.

Török József állami elemi iskolai igazgató nejevel üdülés céljából megszokott rendes helyére: *Iglófürdő* fürdőbe utazott.

Máriássy István vármegyei tb. főjegyző aug. hó 1-től 2 heti szabadságra távozott.

Püspökhelyettesítés. A tiszai ág. hitv. ev. egyházkerület püspöke, *Geduly* Henrik, f. hó 20-án vette igénybe öt-hat hétre terjedő szabadságát, mely időre, mint hivatalban legidősebb főesperest, *Terray* Gyula udvari tanácsost kérte föl a helyettesítésére.

Magyar nemesség. A király *Rónay* Károly dr. budapesti közjegyzőnek és törvényes utódainak a közjegyzői pályán és a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül a magyar nemességet „osgyáni” előnévvel díjmentesen adományozta. Az erre vonatkozó legfelsőbb királyi kézirat a „Hivatalos Lap” legközelebbi számában fog megjelenni. A megnevesített osgyáni, illetve Szépbokor pusztai földbirtokos.

Templom szentelés. A Susányban épült új róm. kath. templomot a mai napon szenteli fel nagy ünnepek között *Balás* Lajos megyés püspök. A templomszentelési ünnepélyre sokan hivatalosak s azon részt vesz *Farkas* Zoltán kerületünk országgyűlési képviselője is. A felszentelés után diszebed lesz. Az ünnepség lefolyásáról jövő számunkban referálunk.

TÖRÖK ISTVÁN.

Vettük a megdöbbentő gyászhirot, hogy *Török István*, az egri egyházmegyébe tartozó *Kistálya* község r. kath. plébánosa folyó hó 25-én reggel életének 61-ik évében hirtelen és váratlanul elhunyt. A megboldogult plébános vármegyénk szülötte s fia a boldog emlékü *Török László* jánosii földbirtokosnak, később vármegyei főszámvevőnek. Tudomásunk szerint a régi gömőri gentry-világ ivadékaiból már csak ketten voltak a róm. kath. papi pályán, a most elhunyt és még egy, ki jelenleg Amerikában plébános. Fájó szívvel és igaz, bánatos részvétellel kell megemlékeznünk *Török István* plébánosról, mert úgy is mint pap és úgy is mint ember az igazi valóságos és hazafias erényekkel volt felékitve, szíve pedig a szeretet és az ebből fakadó jótékonyosság kiapadhatatlan forrása volt. E mellett igazi ur volt tetőtől-talpig. De nem is csoda, mert vármegyénk legelőkelőbb családjának nemes vére csörgedezett ereiben. Első szentmiséjét ez előtt 36 évvel városunkban mutatta be az Urnak, a mikor a nagy és előkelő rokonság teljes számmal vett azon részt a helybeli róm. kath. templomban *Tremmel* Miklós prépost plébános manudoktorsága mellett, s a fiatal pap sorsát sokan megkönnyezték, mert azt mondták reá, hogy igen szép fiatalember volt, kár volt tehát neki papnak lenni. Az első mise után a vármegyeházán volt nagy lakoma annak az emlékére, hogy a fiatal *Török* Pista a róm. kath. egyháznak eljegyezte magát. Elejtörténetéből csak annyit tudunk, hogy sok ideig *Mezőkövesden* volt káplán, s midőn az ottani plébános elhunyt, a hívek őt akarták mindenáron plébánosukká; de mivel mindig a függetlenségi eszmék törhetlen bajnoka volt, az érsek e helyre nem nevezte ki; hanem a szintén elég jó javadalmu *kistályai* plébánosi stallumba helyezte. Körülbelül 20 évet töltött e parochián, mely idő alatt nemcsak hívei, de az egész Borsod, Hevesmegyék és Eger város intelligentiája szeretettel és közbecsüléssel vette körül a derék fenkölt gondolkozásu gentry papot, ki soha sem mulasztotta el mindennapi miséjét elmondani még akkor sem, ha előkelő vendégek napoltak uri házában, s akkor is elment haldokló hívének az utolsó vigaszt megadni és az utolsókenetet feladni. — Drága porait tegnap d. u. helyezték — végső kívánsága szerint — örök pihenőre a *kistályai* sirkertben. Temetésén vármegyénkbeli *Bornemisza* László főispán rokonával együtt igen

sokan vettek részt. Nekünk is állandó és őszinte jó barátunk volt. E helyen fejezzük tehát ki mélységes részvétünket s arra kérjük az egek Urát, hogy adjon neki az idegen hazai földben esendes nyugalmat és pihenést. Frissen felhaltolt sirja felett pedig virrasszon a kegyelet!

Ferenczy levelei. Mint értesülünk, Rimaszombat szoborban megörökített művésznének, Ferenczy Istvánnak levelei sajtó alá kerülnek. Az összegyűjtés és rendezés munkáját *Wallentinyi Dezső* dr. főgimnáziumi tanár vállalta évekkal ezelőtt magára és a munkát legnagyobb részben bevégezte.

Munkásbiztosító-pénztár igazgatósági ülése. A rimaszombati kerületi munkásbiztosító pénztár ma, vasárnap d. e. 10 órakor rendkívüli igazgatósági ülést tart, a melynek tárgya lesz: egyes állások betöltésére vonatkozó jelölő bizottság kiküldése és egyéb halaszthatatlan ügyek tárgyalása.

Kir. közjegyzői kirendelés. A *Markó Sándor* dr., kir. közjegyző elhalálozásával megüresedett rosznyói kir. közjegyzői iroda vezetésével, mint értesülünk, a kassai kir. közjegyzői kamara *Markó János* dr.-t, az elhunyt fiát bizta meg, a ki a megboldogultnak öt éven át állandó helyettese volt. Megbízható helyről arról is értesültünk, hogy *Markó János* dr. a rosznyói kir. közjegyzői irodát a jövő hét elején megnyitja, s egyidejűleg azon reményünknek adunk kifejezést, hogy a fiatal és képzett helyettes lesz atyja örökébe kir. közjegyzőnek kinevezve.

Uj körorvos. A nagyrőczei járási orvosi állásra egyhangulag *Róth József* dr.-t választották meg.

Magyar istentisztelet Karlsbádban. *Karlsbádból* írják: A világhírű cseh fürdő, hol ezrével keresnek a magyarok gyógyulást, július 21-én a német ev. templomban magyar istentiszteletet tartott Debreczen egyik költőlelkű ref. lelkipásztora, *Könyves-Tóth Kálmán*. A megjelent, mintegy 200 főnyi magyarságra nagy hatással volt *Könyves-Tóth Kálmán* magas szárnyalású imája és gyönyörű egyházi beszéde. A templomgyülekezet kezdőénekül a Himnuszt énekelte, majd a XC-ik zsoltárt, végül a Szózatot, melyet a hatalmas orgonán *Joó Imre* nagykőrösi főgimnáziumi tanár kísért. — Itt önkénytelenül az az eset jut eszünkbe, midőn pár év előtt a rimaszombati ref. lelkész arra kérte a tiszolci ág. ev. lelkész collegáját, hogy engedné meg, miszerint egy tiszolci ref. jegyes párt az ottani ág. ev. templomban összeadhasson. És erre a tiszolci ág. ev. lelkész azt válaszolta, hogy nem teheti; mert templomát nem engedi a magyar szóval megszenteltetni. Hát a cseh sógorban több testvéri szeretet és emberi kötelesség van, mint hazai testvéreink egy némelyikében.

Subventió. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium folyó évi július hó 13 án kelt 86542. számú leiratával a Nyustyai Magyar Szinpartoló Egyesületnek évi 400 korona állami segélyt engedélyezett.

Tombola-játék. Várakozáson felül sikerült tombola-játékot rendezett a mult vasárnap a rimaszombati lawn-tenisz egyesület a városkerti vendéglőben; a kibocsátott 200 darab tombolajegy elárúsításának sikerét biztosította már előre az, hogy az elárúsításra a fiatal asszonyok és leányok serege készséggel vállalkozott s ha még egyszer annyi lett volna is, mind elkelt volna, mert a vevő közönséget a kiállított csinos nyeméreménytárgyak is vonzották. Így érte el az egyesület, hogy nemcsak az előlegezett kiadásai térültek meg, hanem a rendezett játék még némi anyagi hasznot is hozott. A tombola szerencsés nyeresége *Szakall Etta* urleány volt, ki ez által egy csinos ezüst állványnak jutott birtokába. A játék befejeztével vacsorára együtt maradt a társaság s annak fiatalasága oly tánczot rögtönzött, hogy a kitünő kedélyhangulatban eltöltött éjszaka után, csak a reggeli órákban oszlott széjjel. Kívánatos volna, hogy ezen életképes egyesület hasonló mulatság rendezését mielőbb s gyakrabban megismételje.

Halad a toronyépítés. Már hónapok óta hatalmas álványok veszik körül a rimaszombati retormátus templom tornyát, mert az egyház a sugár ódon tornyot stilszerűen átalakíttatja. A torony felső részein már csillog a bronzszínű bádóg, de még nincs ott a nagy

gömb és a csillag. Ez az utóbbi valóságos időjós, mert nyugati zivatarok közeledését jelezni szokta a csillag tetején kiáradó villamos fény, a melyet szent Illés próféta tűzének is neveznek. De ugy látszik, már nemsokára meglátjuk a fénytüneteményt a négy méterrel magasabbra emelt torony csillagján ragyogni. Utólag értesülünk, hogy a gömböt és csillagot szombaton, a délutáni órákban felhúzták.

Anna-bál. *Várgede* fürdőn, mint lapunk más helyén is olvasható, a jövő vasárnap, aug. 4-ikén tartják meg az évenként szokásos Annabált. Eddig is úgy tapasztaltuk, hogy a várgedei nyári mulatságok igen jól szoktak sikerülni; a figyelmes és körültekintő igazgatóság bizonyára most is mindent el fog követni, hogy az Anna-bál a lehető legkellemesebb mulatsággal szolgáljon a résztvevőknek.

A megyei muzeum berendezése és díszítése szépen halad; a nyári szünidő napjaiban sokat rendezget ott a buzgó igazgató: *Loysch Ödön*, a ki az őszi megnyitásra csinosossá és izlésessé akarja tenni a muzeumot. Már a *nyomórék gyermekek otthonát* is áthelyezte a *fehér-kereszt* egyesület a régi gimnázium helyiségeibe és így a megüresedett termeket a nyáron átalakíthatják a muzeummal kapcsolatos *könyvtár* és *kulturépület* céljaira.

Kabaré Lévárton. Ma, vasárnap este *Plachy Tamás* fürdőtulajdonos jótékony célú kabaré-esélyt rendez Lévártfürdőn változatos műsorról, a melyben zongora, ének, monológ, kupa, hegedű- és dobművészet szerepel s bizonyára nagy mulatságot szerez a résztvevőknek. A szereplők *Sztanik Gusztáv* rosznyói székesegyházi karnagy és műértő családja tagjaiból telnek ki legnagyobb részben. Előadás után táncz lesz. Belépő-díj 2 K. Kezdeté este fél 9 órakor. Az estély *tiszta jövedelmét a fürdőn felállítandó Szent Antal kápolna alap javára fordítják.*

A temetőpatak beholtozása. A városunkon keresztül folyó temetőpatak nem a legdiszesebb látványt nyújtotta a járókelőknek és így nyáron az orr idegeit még kellemetlenebbül érintette. Ezentul azonban eltűnik a föld alá. A csatornázással kapcsolatban ezt is cementboltozat alá szabályozzák és a munkálatok erősen folynak: a Kispást-térről valóságos emberi erővel hajtott kis vasut hordja a patak medre fölött a szükséges homokot és cementet. A Rákóczi-utcán is ledöntötték a régi hidat és kocsival egyelőre nem lehet keresztüljárni.

Baba-színház. Már egy hét óta a *Sztrázsán-téle* elsőrendű báb-színház mulattatja a rimaszombati apróságot, t. i. ezek közül is csak azokat, a kik a szülőknek szót fogadnak és jól viselik magukat. A vásártéren felállított sátorban díszesen öltözött jókora nagy babák tartanak minden este rendez színlelőadást lovagok és hercegek tündérmeséiből. Néha még a felnőttek is szívesen elszórakoznak ezeken a több felvonásos meséken vagy bohózatokon, annál is inkább, mert ez most itt az egyedüli szellemi mulatság. Vasárnap kétszer is van előadás és sok gyermeket elvisznek oda a szülők, kivált ha a gyermekek jók lesznek.

Föllépett a peronoszpóra. A szőlősgazdák réme: a peronoszpóra vagy magyarul *szőlőragya* az utóbbi meleg esős napokon nálunk is szörványosan föllépett. A szőlősgazdák jól teszik, ha a hibás leveleket összeszedve, megsemmisítik. Azután pedig még a jövő esős időt megelőzve jól permeteznek rézgáliczoldatos keverékekkel, még pedig a levelek alsó lapját is. Permetezésre legcélszerűbb a lisztte őrölt keverék, a mely vízbe téve és jól felkavarva azonnal használható. Ezt *tenax* név alatt hamisítatlan állapotban árusítja a „Keresztény Szövetkezetek központja” Budapesten, de 5 kgrammnál kisebb adagban nem szállítják.

Az új vasutról. A Rimaszombat—poltári új vasutvonal építési munkálatai erősen haladnak: a földmunkálatokat több helyen végzik egyszerre, már az állomással össze is kapcsolták az új vasut töltését; a vásártéren tul pedig vasuti hidat építenek, a melyhez óriási halom követ hordtak már össze a Rimapartján.

Nyári mulatság. A magyarországi *munkások rokkant- és nyugdíjgyesületének tiszolci fiókja* augusztus 4-én délután a *Gömörvég* telé vezető ut mellett saját segélyalapja javára nyári mulatságot rendez. Kivonulás d. u. 3 órakor. Belépő-díj 1 korona, családjegy 2 korona.

Tompa ünnepély Feketehegy-fürdőben. *Tompa Mihály*, akinek neve lángoló betűkkel rajzolódott be a mult század magyar történelmébe, a ki az elnyomatás szomorú idejében is emlékezetes módon, bátran és daczosan irta hazaszeretettől izzó verseit, sokat időzött a Felvidéken s szeretettel pihent meg Feketehegy-fürdő vadregényes fenyvesei között. A nagy költő emléke iránt Feketehegy-fürdő közönsége hálás volt s kegyelete jeléül ércszoborba öntötte *Tompa Mihály* alakját s a szobrot a fürdő egyik legszebb helyén állította fel. Ez évek előtt történt s azóta Feketehegy-fürdő mindenkor közönsége emlékünnap keretében szokott megemlékezni *Tompa Mihályról*, Feketehegy-fürdő örökemlékü vendégéről, akinek szobrát méltó módon megkoszorozza. Az idén a mai napon lesz megtartva ez az ünnepély, amelynek sikere érdekében az agilis fürdővendégek mindent megtettek. Az ünnepély d. u. 4 órakor kezdődik. Az ünnepély műsora a következő: 1. Felvonulás a szoborhoz. Hymnus, éneklé a jelenlevő közönség. — 2. Emlékbeszéd, tartja dr. *Lenz Géza* debreczeni teológiai tanár. 3. — *Tompa Mihály*. Téli zöld. Költemény. Szavalja: *Walner Ilonka*. — 4. *Tompa* népdalaiból, zenekar kísérettel; hegedűn előadja: *Jaskovics István*. — 5. Prologus, mondja: *Pataky Etika*. — 6. *Tompa Mihály* szobrának a megkoszorúzása. — 7. A virágok hódolata. Gál *Piroska* urhölgy vezetése alatt előadja nyolcz leány és nyolcz fiu. — 8. Szózat, Éneklé a jelenlevő közönség. A hivatalos ünnepély után délután 5 órától fél hétig tombola, 7—9 óráig sétahangverseny, konfetti-csata és mókás-posta következik. Este 9 órakor tűzijáték a Kneip réten. Belépésre szolgáló jelvények ára felnőtteknek 1 korona, gyermekeknek 40 fillér. Az ünnepély tiszta jövedelme a fürdőtelepen levő két templom-alap javára fordítottatik. Tudomásunk szerint *Perjessy Lajos* földink, verseczi tanár volt az első, ki e szoborra annak idején a gyűjtést megkezdette.

Szemgyógyintézet van Miskolczon.

Tűzoltó mulatság. A nagyrőczei önk. tűzoltó egyesület, a jövő hó 4-én az ottani városi Fürdő-kert helyiségeiben igen sikerültnek ígérkező táncmulatságot rendez. Ezzel is a haladásnak szép tanujelét adja, a dr. *Mihalik* Abris parancsnoksága alatt újabban fellendült egyesület.

Elfogott postagalamb. *Simon Imre* csoltói plébános f. hó 16-án egy a parochia felett repkedő galambot lőtt meg. A galamb nem pusztult el, csak megsebesülve leesett s ekkor látta, hogy postagalamb. A lábára egy aluminium karika volt kötve, melyen a következő jelzések voltak: „2066 Sektion 11 Brünn,“ 5., 6. és 7-ik szárnytollán: „Krakow 124.“ *Simon Imre* bejelentette az esetet a fősolgabírói hivatalnak, ahonnan megkeresték a brünni rendőrkapitányságot intézkedést kérve a postagalambra vonatkozólag. A postagalamb teljesen felgyógyult.

Vétkes könnyelműség. A hollópataki rézművekhez e hó 18-án egy súlyos vaskereket szállítottak a dobsinai állomásra. A mintegy 10 mázsa súlyú kerék a város felett lévő meredek uton valahogy a szekérről leesett, s mivel segítség a közelben nem volt, hogy ismét visszategyék, ott is maradt az utszélén. A délutáni órákban, hihetileg arra járó fuvarosok, a kereket felállították és megindították a meredek uton lefelé. A súlyos kerék a „Háromrózsa” vendéglő talához vágódott oly erővel, hogy az egész ház megremegett tőle s ott megállt. Nagy szerencse, hogy a vendéglő előtt szekerek épen akkor nem állottak, mert nagy szerencsétlenség történhetett volna ebből az éretlen játékból.

Fürdői élet Lévárton. Lévártfürdőn, mint a megelőző évben is, eleven az élet. Meszse vidékről vannak állandó vendégei, a kik a fürdő csodahatású vizétől várják és el is nyerik gyógyulásukat.

A rosznyói protestáns iparosok egyeslete f. hó 21-én tartotta szokásos nyári táncmulatságát a vasas-gyógyfürdőben s bár az időjárás nem volt éppen kedvező, a mulatság minden tekintetben jól sikerült s a hétfő reggeli órákba nyult ki.

Mulatság a szabadkai erdőben.

Jövő vasárnap, augusztus hó 4-én nagy mulatságot rendez a rimaszombati iparosok nyugdíj-egyesülete saját javára a szabadkai erdőben. A mulatság ezuttal rendkívüli arányúnak ígérkezik, mert lesz: 1. Közébdél, déli 1 órakor 3 korona részvételi díj mellett; 2. táncmulatság, kezdődik délután 4 órakor; ennek belépő díja 1 K. De a dolognak koronája az lesz, hogy ebből az alkalomból automobil közlekedés lesz a szabadkai erdőbe 1 korona kiviteli díj mellett, a melyre előjegyzéseket eszközölhetünk Rónay Gyula egyesületi titkárnál. Az egyesület a közébdélre vonatkozó részvételi ívet a polgári olvasóköri helyiségében tette le, ott vagy a titkárnál alá lehet írni. Felülfizetéseket köszönettel fogadnak és hirtelapilag nyugtáznak.

Garden-party Rozsnyófürdőn. Mesésen gruppirozott parkjában csodaestet rendez ma, (vasárnap) Rozsnyófürdő igazgatósága. A nagyvárosi kerti ünnepélyek pazar fényét és ragyogását oda lopja egy estére a haragosan zöld fenyvesek alá s kápráztató tűzijátékokkal szórakoztatja majd a japánligetek és lampiónos sétányok közönségét. Nagyszerű tombola is lesz s délután a híres Berki-dinasztia fiatal sarja diósgyőri Berki Andor tart kitűnő zenekarával hangversenyt. Rozsnyófürdő igazgatósága tehát nem hagyja szép számu vendégseregét unatkozni.

Időszertű brosúr. Miután az új adótörvények 1913. január 1-én életbe lépnek és az összeíró bizottságok már ez idén ősszel fogják működésüket felvenni, tekintettel továbbá a valomási kényszerre „Az új adótörvények népszertű ismertetése” cím alatt igen időszertű füzetet irt Wolf Zsigmond, közgazdasági író, törvényhatósági bizottsági tag Pozsonyban. A füzet röviden és mégis kimerítően ismerteti az új adótörvényeket, nagyon népszerűen, még a laikus részére is érthetően van megírva és a témát érdekesen és vonzóan tárgyalja. A füzet kiadásánál: Angermayer Károly, pozsonyi cézénél és minden könyvkereskedésben kapható. Ára 1 korona.

Ujabb állatok a budapesti állatkertben. A budapesti állatkert igazgatósága most hozatott ismét több állatot Kartumból, Szudán fővárosból. Ezek között különösen említésre méltó öt fiatal struccz és egy pár szekretariusnak nevezett nagy ragadozó madár. Azért nevezik így, mert rendkívüli komolynak látszik ez a különös sasfajta madár, melynek hosszú lába és hosszú nyaka van; ha békát vagy gyíkot vetnek neki eledelül az udvarába, akkor hirtelenül megelégnél és mohón falja ezeket. Igen szépek az apró gazellák is, melyeket a zsiratok udvarában eresztettek, ahol most a törpék az óriásokkal együtt élnek.

Nyugtázás. A tiszolczi ifjuság által f. hó 14-én Tiszolczon rendezett nyári táncmulatság bevétele 283 kor., kiadás 270 kor., tiszta jövedelme 13 kor. volt, mely összeg a városi nyári tánc-helyiség alapja javára fordított. — Felülfizettek: Farkas Balázs 10 k., Szántó Sándor 8 k., Porázik Antal, Kamm Ede 3—3 k., Cseh István 2 k., Glózer Jenő, Jurenkó István, Kriska János Mihály, Matkovics Ferencz, Meskó Béla, Plachta Albert, Rácz Endre, Takács Dániel 1—1 koronát, amiért ez uttal fogadják a rendezőség hálás köszönetnyilvánítását. A rendezőség.

Tolvaj tanonc. Mult hó 30-án Klein Samu jolsvai kereskedő Rosner Jakab nevű tanulóval 200 koronát küldött Engelhardt Sámuelnek Lubénybe. A tanuló a pénzzel megszökött, a csendőrség f. hó 6-án elfogta a 16 éves tolvajt, de akkorra már a pénzt elmulatta.

Gondolatok.

„Szemet-szemért, fogat-fogért” szölt a régi büntető törvénykönyv egyetlen paragrahusa. Ha valaki megeseonkitotta embertársát, hasonlóval lakolt. Ez a paragrahus minden esetre ráillett. Egyszerűek voltak az emberek, nem ismerték a mai raffinált büncselekményeket — elég volt ez az egy.

Haladtak az erkölcsök — helyesebben az erkölestelenségek — kevésnek bizonyult és alkotak hozzá többet. A paragrahusok száma szaporodott ugyanarra, hogy manapság még a bíró is eltéved közöttük. Hát még a szegény laikus.

És mégis nincsen könnyebb, mint ezek között tojás-tánczot járni anélkül, hogy valamelyikkel összeütközésbe jutnánk. Hány és hány példát szolgáltatnak róla a napilapok. Hány gyilkos menekül meg a méltó büntetéstől, mert — részeg volt!

Van-e ennél nagyobb szégyenfoltja az igazságszolgáltatásnak? *Bolond ember az, a ki haragosát le nem üti!* (Természetesen: előbb jól beszélve.) *A ki haladásukat létezésével gátolja — eltenni láb alól s ha már nincs — előbbre haladunk! Még meg sem büntetnek érte, ha jól berugunk! . . .* Ez lázításnak látszik, pedig nem az, csak egy újabb módja az érvényesülésnek, mondjuk egy: módszer.

Némely országban észre vették az igazságszolgáltatásnak ezen hibáját és megpróbálták a paragrahusok számát csökkenteni. Meg is tették. És sikerült — a humanitásra apellálva — a legfontosabbat eltörölni: a halálbüntetést. . .

. . . *Szüret — rablógylkosok! Élesíteni a bicskát! Ugy sem akasztanak fel, nem fejeznek le. Legfelsőbb fogságba jutsz — és jó dolgod van! Sőt ha ügyes vagy, még ettől is megszabadulhatsz . . . ott a megmentő: a szesz!*

Hiába mondják azt, hogy az életfogytig tartó fogság sulyosabb, mint a halálbüntetés. Az igaz, hogy ily messziről könnyű elképzelni: mily borzasztó lehet élni napról-napra anélkül, hogy egy akaratunktól függő tettet végrehajthatnánk. . . Bezárva négy fal közé. . . S képzeletünk több ilyen képpel „szinesíti” a fogságot. És mégis. . . Gondoljuk magunkat bele abba a helyzetbe, hogy csak a halál vagy az örökös rabság között lehetne választanunk. Nem inkább a rabságot választanók e? A fogságban napról-napra lehet táplálni a megszabadulás reményét. De a halál véget jelent minden álmunknak, minden reményünknek. . . Ezért sulyosabb a halálbüntetés.

A világ érdeklődésének középpontjában egy elvetemült ember állott a mult napokban, ki az olasz bírák előtt igyekezett magát szánalmassá tenni. El akarta hitetni, hogy az általa elkövetett gyilkosságban ő járt szerencsétlenebbül. Komédiákat játszott, ezzel akarta az esküdtek részvétét maga iránt felbresztetni. . .

Nem sikerült s — az olasz törvények szerint — a legsúlyosabb büntetést kapta: örökös fogságra ítélték. Lehet, hogy valamiképen kiszabadul a fogságból. Jóakarói bizonyára gondoskodni fognak arról, hogy rabsága elviselhető legyen.

Az ítélet megvan. . . De talán néha mégsem volna helytelen a régi törvényt alkalmazni: *Szemet-szemért, fogat-fogért!*

*

Néhány héttel ezelőtt hire járt, hogy egy amerikai (ugyan hol is volna másütt) milliomos asszony elhatározta, hogy a szegény sorsu lányok közül tizet-tizet néhány napra maga mellé vesz és minden kényelmet s pénzt által megszerezhető boldogságot megad nekik. Kimondott ezélja az, hogy ez által a szegény sorsu leányokban törekvést, szorgalmat ébresszen a jómód iránt, mintegy ambíciót keltsen bennük a gazdagságra való törekvésben. . . Ennyit mondott a hír. . .

Bizonyára sokan voltak akik zászlót hajtottak humánus eszméje előtt: gazdag létére törődik a szegény néposztályal.

De gondolt-e ugyan az a gazdag nő arra, hogy minden szegény embernek — *ha észre veszi, hogy szegény* — ugy is arra irányul minden törekvése, hogy pénzt szerezzen s ez által nyugodtabb életmódot biztosítson magának.

Meglátta-e, hogy a szegény milyen irigy

szemmel néz fel a paloták fénylő ablakaira, milyen sóvár füllel hallgatja az onnan kiszűrődő zaját a mulatságnak?

Meglátta-e, hogy hányszor szorul össze a keze, ha elrohan mellette egy diszfogat, melynek utjából félre kell állnia, hogy el ne gázolja s összeszorított ököllel törli le a sarat, amit a vágató fogat arczába csapott?

Pedig csak képzeletből ismeri a pompát, a fényt csak kívülről látta csillogni s nagyon kevés fogalma van a jómódról. Mennyei boldogság előtte, hogy a gazdag. . . egymaga alszik egy ágyban.

Hátha még tapasztalatból ismeri meg. Milyen érzéssel fogja elvetni a csillogó ruhát s öltöni fel a foltosat, az egyszerűt?

Mit fog gondolni, ha kimegy a fényes palotából a sáros utcára s ha a fénylő csillárok helyett az olajmécs lángja mellett kell rontania a szemét a munkával? Hogy fog a színház helyett a gyár füstös, százszor megutált, ezerszer megátkozott munkatermébe menni?

Jóltevőjének fogja-e tekinteni azt, a ki felnyitotta a szemét, hogy különbséget tudjon tenni a palota és kunyhó között, a ki megzileltette vele a kalácsot?

A gazdagok is csak könyvekből ismerik a nyomort. Talán azt gondolják, hogy a szegénynek saját hibájából nincs pénze?

Bizony azzal nem lesz segítve a kolduson, ha megmutatjuk neki az „ígéret földét”, ha tekintést engedünk a „földi paradicsomba.”

Másképpen lehetne rajta segíteni. . . *Én tudom, hogyan! . . .* Kováts József.

Szerkesztői üzenet.

K. J. Miskolcz. Nem vezett el, a mint lája. A mostanít is köszönettel besoroztuk, alkalomadtán jön. Az említett pedagógiai dolgozatot kérjük beküldeni; annak is hasznát vehetjük, ha a pedagógusok a nyári szünetről hazaszállingóznak.

I. a. A „Bakter nótá” rímek és eszmék dolgában megfelelve, de nem merjük közölni, mert egy többször és többféle formában csipkedett dologról könnyen ráismernének.

Nyilt-tér.

E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

László Hugó

m. kir. állatorvos **Ferenczy-utca 6. szám** alatt a „Tompá”-szálloda mellett lakik.

Polg. fiu- és leányisk. Poprádon.

A Magas-Tátra alján. Egészséges vidék. A német szó könnyen el-sajátítható. Uri családoknál méltányos ellátás. — Felvilágosítással szívesen szolgál az Igazgató. 4—7

Kezelőt keres

a Páskaházai Fogyasztási Szövetkezet (ezer) 1000 korona óvadékkal **augusztus 15-iki vagy azonnali belépéssel.** — Javadalmazása 65 kor. havi díj, 1% forgalmi jutalék, 8 m.³ fa, 50 liter petroleum és lakás. Személyes megjelenés kívántatik. — Egyéb felvilágosítással szolgál: **Lenkey Lajos** szöv. elnök **Páskaházán.**

Százötven hectoliter za-

matos, 1911-ik évi kétszer lehozott boromat eladom.

A borokat kérem a **helyszínen** megtekinteni és megzilelni.

Sajószentpéter Dr. Orbán Barna.

Anna-bál.

Várgede fürdőn a szokásos „Anna-bál“
aug. hó 4-én (vasárnap)
délután 4 órakor lesz meg-
 tartva. Ezen mulatságra már a vidéken
 is nagy az érdeklődés. Ellátásról a jó
 hírnevű vendéglős gondoskodik. 1—2

Tisztelettel:

a fürdő-kezelőség.

Eladó ház.

Rimaszombatban a **Rákóczi-ut 29-ik**
 szám alatti ház, mely **hét** lakoszoba
 és mindentelék mellékkeliségekkel bír,
 — továbbá van magános udvara, nagy
 kertje és két utcára nyíló kijárata —
 szabad kézből eladó. — Értekezni lehet:
 Özv. Szabó Györgyné tulajdonossal. 2—3

Pályázati hirdetmény.

A **Jolsvai Takarékpénztár r.-t. Jolsva**
 pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett
főkönyvelői állásra.

Az állás javadalmazása 2400 korona törzs-
 fizetés, 200 korona jegyzői tiszteletdíj, 400 kor.
 lakpénz és jutalék czimén az évi tiszta jövede-
 lem 1%-ka. A törzsfizetés ötször ismétlődő ötöd-
 éves korpótlékkal 3400 koronáig emelkedik.

A pályázóktól a felső kereskedelmi iskolai
 végzettség, a mérleg képesség igazolása, a tót
 nyelvnek szóban való bírása, valamint óvadékul a
 törzsfizetés kétszeresének letétele megkivántatik.

Pályázati határidő folyó évi **augusztus**
hó 15. mely időig a kellően okmányolt kér-
 vények az intézet igazgatósága czimére külden-
 dők be. — A megválasztott állását lehetőleg
 szeptember hó 1-én; legkésőbb azonban szept-
 ember hó 15-én tartozik elfoglalni.

Jolsva, 1912. július hó 18 án.

2—2

Az Igazgatóság.

Ujságpapíros

(csomagoláshoz)

kereskedők,
 mészárosok,
 hentesek stb.

∴ részére ∴

jutányos áron kapható

e lap kiadó-
 hivatalában.

Tanulóul

egy 13—14 éves fiú — ki magyarul helyesen
 írni és kifogástalanul olvasni tud, **nyomdász-
 tanulóul**; továbbá egy másik 13—14 éves fiú
 — ki írni és olvasni tud — **könyvkötő-ta-
 nulóul** felfogadtatik **id. Rábely Miklós**
 és **Fia** rimaszombati könyvnyomdájába és
 könyvkötészetébe.

Vizvezeték és csatornázást

jutányos részletfizetés mellett készít **HLOZEK JÁNOS**
 épület-műlakatos és vizvezeték berendezési vállalkozó
RIMASZOMBAT. ∴ ∴ **Telefon: 47. szám.**

Terveket, részletes költségvetéseket díjtalanul készítenek. — Berendezési tárgyakból állandó
 nagy mintaraktárt tartok, melyek bármikor megtekinthetők. — Jó és szolid munkái-
 mért a legmesszebb menő garanciát vállalok. — Szíves érdeklődésüket várva maradtam

teljes tisztelettel:

HLOZEK JÁNOS.

Eladó ház.

Rimaszombatban a **Losonczi-u.**
33. szám alatti ház, mely **négy**
kényelmes lakás melléképüle-
 tek és nagy kertből áll, szabad
 kézből eladó. — Értekezni lehet
 ∴ ∴ ugyanott a tulajdonos: ∴ ∴

Özv. Szeverényi Jánosnéval.

Eladó beltelek.

A **Honvéd-utcában** egy 2000
 □ ölet képező bekerített beltelek
 részben vagy egészben eladó. —

Értekezni: 2—2

Özv. Bánhidny Istvánnéval.

Férfi-, női- és gyermek
SANDAL- ÉS KNEIP-
 cipők kaphatók

Kovács Zsigmond-féle cipő-üzletben

Rimaszombat, Deák Ferencz-utca 8. 6—*

Hirdetmény.

Kadarka schiller literenkint **64**
 fillérjével — míg a készlet tart, — továbbá
 kitünő minőségű **Sajógömöri** (fehér)
 mintegy **45 hect.** eladó egy tételben.
 Megtekinthető, illetve megízlelhető a
 „TOMPA” szállodában vagy Sajógömörön
 a pinczében. **GEDE ISTVÁN.**

Keresek napontai szállí-

tásra **400 litertől fel-**
felé bármily nagy
mennyiségű TEJET.

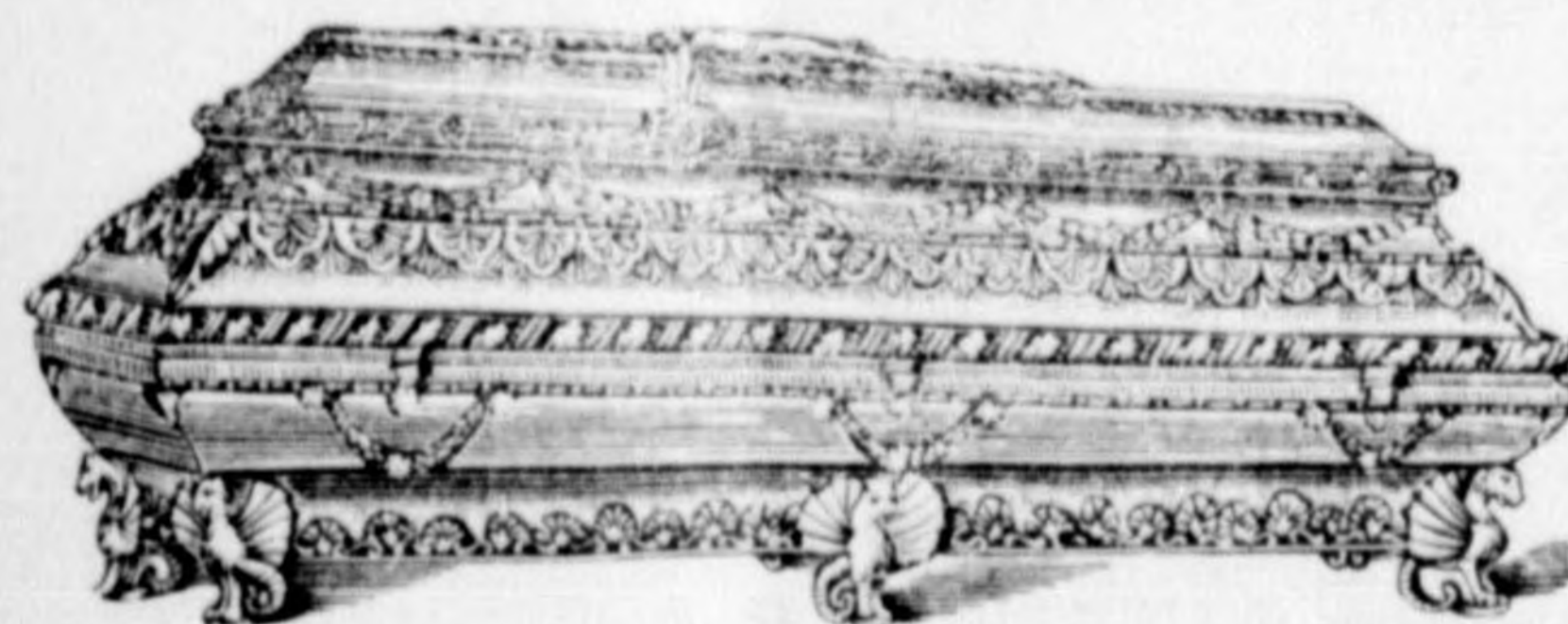
Czim: a kiadóhivatalban.

ZAVADSZKY EDE ezelőtt **HOLLÓSY JÓZSEF**

2—* **TEMETKEZÉSI VÁLLALATA**

RIMASZOMBAT, DEÁK FERENCZ-UTCZA 24. SZ.

Van szerencsém a helybeli és vidéki tisztelt közönség szíves tudomására hozni, hogy
 a néh. **HOLLÓSY JÓZSEF**-féle **temetkezési vállalat** a **Deák Ferencz-u.**

„**ZSUFFA**”-féle házban van el-
 helyezve, hol nagy raktárt tartok mindentelék
 érc- és fakoporsókból.

valamint a temetkezésekhez szükséges ösz-
 szes kellékek s felszerelésekkel, minél fogva
 azon helyzetben vagyok, hogy bármilyen
 díszes vagy egyszerű temetések rendezését,
 nemkülönben a temetésekkel járó összes

teendőket, hullaszállításokat és exhumálásokat is, a legszolidabb feltételek mellett vállal-
 hatom. — A helybeli és vidéki n. é. közönség jóakaratu pártfogását tisztelettel kéri:

ZAVADSZKY EDE RIMASZOMBAT, Deák Ferencz-utca 24.

Kiadó üzlethelyiség és több magánlakás

A város legforgalmasabb helyén, a főtér közelében, **II. Rákóczi Ferencz-u. 10. szám** alatt levő teljesen ujonnan épült sarok emeletes épületben egy üzlethelyiség raktárral együtt kiadó; — továbbá ugyanott: a mai kor igényeinek megfelelő, vízvezetékekkel ellátott **egy 4 szobás és két 3 szobás lakás** mellékhelyiségeivel együtt **november hó 1-től** bérbeadó.

Értekezhetni lehet: 2-3

LIPTHAY LÁSZLÓ tulajdonossal

Hirdetéseket

mérsékelt áron

e lap részére

elfogad

a kiadóhivatal

Tompa-utca 10. és

Ifj. RÁBELY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedő

Deák Ferencz-u. 20. sz.

Meghívó.

A Jolsvai Takarékpénztár Részv.-Társ.

1912. évi augusztus hó 24-én
d. u. 2 órakor saját helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. cz. részvényesek tisztelettel meghívottnak.

TÁRGYAK:

1. Közgyűlési elnök választása.
 2. Jegyzőkönyvi hitelesítők választása.
 3. A megüresedett főkönyvelői állásnak betöltése.
 4. Esetleges indítványok tárgyalása.
- Jolsva, 1912. július hó 25-én.

1-2

Az igazgatóság.

Vásárbérlet bérbeadás.

Putnok nagyközség országos, hónapos és heti vásárain, a m. kir. kereskedelemügyi miniszterium által 7796/IV—1912. szám alatt jóváhagyott díjszabás alapján gyakorolható helypénzszedési jog **1912. évi augusztus hó 9-én d. e. 9 órakor** Putnok nagyközség közházánál megtartandó nyilvános szóbeli árverésen bérbe fog adatni.

A bérlet tartama 1913. január 1-én kezdődő hat egymásután következő év.

Kikiáltási ár (évi bérösszeg) 12000 korona. Bánatpénz fejében az árverést megelőzőleg 6000 korona teendő le az árverést vezető községi előljáró kezéhez.

Az árverési feltételekül is szolgáló szerződés a k. jegyzői hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Putnok, 1912. július hó 10-én.

2-2

Dantsek Gyula, Laczkovich Lajos,
I. jegyző. bíró.

FLEISCHER és T^SA.

GÉPGYÁRA és VASÖNTÖDÉJE KASSÁN, VÁM-UTCZA 11. SZ.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemeltartásával czélszerűen s gondosan gyártott jóhírű gépeit a **nyári idényre**, nevezetesen:

Cséplőkészleteit könnyű járással, járgány vagy gőzmozdony általi hajtásra.

Kézi cséplőgépeit járgány hajtásra is alkalmazva, szalmarázó készülékkel vagy anélkül. **Backer- és magtár-rostát**, továbbá mindennemű **szivattyukat, gőz-**

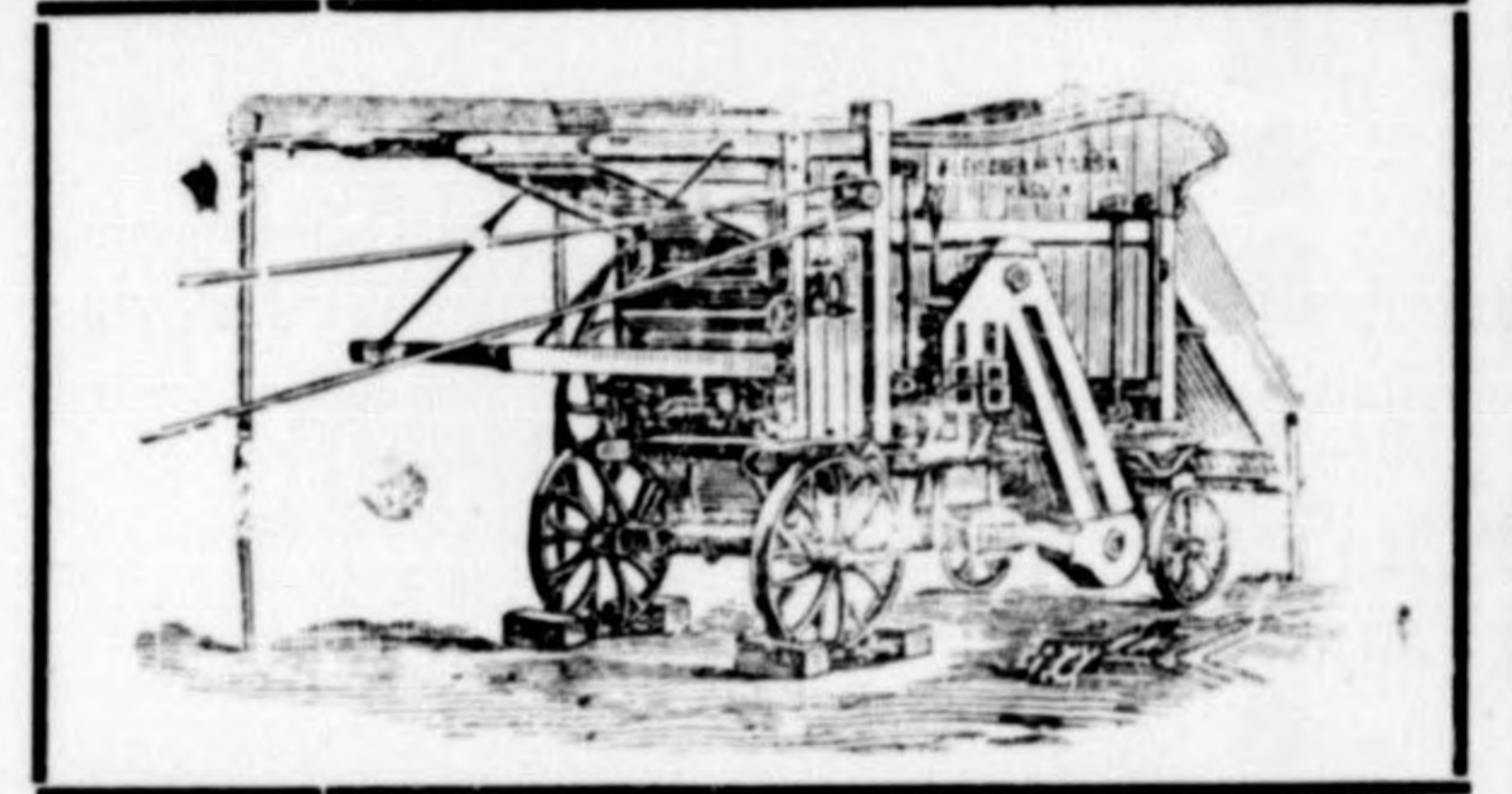
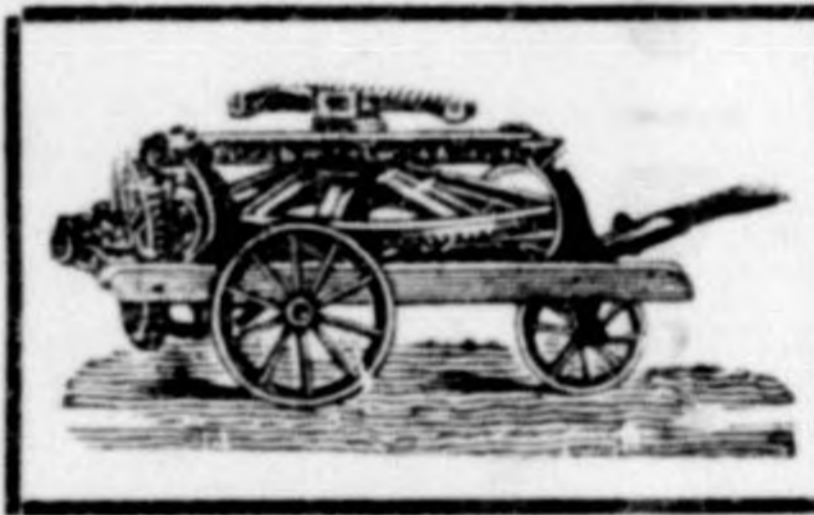
gépeket és gőzkazánokat, szeszgyár-berendezéseket, mint péld. **Henze-**

főzőket, cukrosítókat, maláta-, burgonya-zúzókat, malom-berendezéseket stb.

Gépgyárunk gyártmányainak **jelentékeny készletét** **állandóan raktáron tartjuk.**

4-6

Gazdasági gépeink képes, valamint öntödénk gyártmányai **árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük.**

RÁBELY MIKLÓS és FIA

:: könyvnyomdája és könyvkötészete ::

Telefon-szám 52.

RIMASZOMBAT,

Erzsébet-tér 9.

Iskoláknak: oklevelek, értesítők, bizonyítványok, kimutatások stb., stb.

Ügyvédeknek: intő-levelek, kérvények és keresetek, meghatalmazások, díjjegyzékek, kötvények, szerződések, óvások, levélpapírok, levélborítékok.

Pénzügyintézeteknek: alapszabályok, értékpapírok, részvények és szelvény-
ivek, betéti könyvecskék, üzleti könyvek, mérlegszámlák stb., stb.

Kereskedőknek és iparvállalatoknak: körlevelek, árjegyzékek, számlák, üzleti
könyvek, czimkék és rágcedulák, intőlevelek, levélpapírok és borit-
ékok czégnomással, czimkártyák, üzleti jelentések, levelezőlapok stb.

Falragaszok, hirdetmények, műsorok, étlapok, eljegyzési és esketési
értesítők, meghívók, táncrendek, gyászjelentések, névjegyek stb., stb.

Könyvkötészetünk: — a legújabb gépekkel és segédeszközökkel felsze-
relve — mindenféle könyvkötői és diszmunkák kifogástalan elkészí-
tését gyorsan és méltányos árak mellett felvállal.

Ajánlják a leg-
újabb rendszerű
gépekkel felsze-
relt, modern be-
:: rendezésű ::

könyvnyomdájukat,
könyvkötészetüket,
minden e szakba
vágó munkák
pontos, gyors és
izlésteljes kivite-
lére a legjutányo-
sabb árak mellett